

Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään vastaukset EU:hun
liittyviin kysymyksiisi.

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Lisätietoa Euroopan unionista saa internetistä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2015.

ISBN: 978-92-9240-663-9

ISSN: 1977-2491

doi: 10.2802/524064

© Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto 2015

Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Tri Eusebio Rial-González

Vuonna 2014 Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA) menetti yhden työntekijänsä, joka oli hyvin pidetty ja kunnioitettu. Tri Eusebio Rial González, ennaltaehkäisy- ja tutkimusyksikön päällikkö, kuoli 18. joulukuuta syöpään vain 48 vuoden iässä. Tultuaan EU-OSHAn palvelukseen vuonna 2003 hän oli tärkeä toimija viraston työssä, jonka tavoitteena on työterveyden ja -turvallisuuden parantaminen Euroopan työpaikoilla. Hän oli myös tärkeä vaikuttaja monissa lippulaivahankkeissa, joita olivat esimerkiksi vuosien 2014–2015 Terveellinen työ -kampanja (Terveellinen työ – stressi hallinnassa!), ESENER (kyselytutkimus Euroopan yrityksille uusista ja kehittyvistä riskeistä), vuorovaikutteinen riskinarviointiohjelmisto (OiRA) ja OSHwiki-verkkoympäristö. Hän oli erittäin arvostettu työtoveri, mutta myös rakas ystävä monille meistä. Kaipaamme häntä kovasti.

Näin surullisesti päättynyt vuosi alkoi suurin odotuksin: EU-OSHAn uusi monivuotinen strategiaohjelma vuosille 2014–2020 hyväksyttiin. Ohjelma loi selkeän näkemyksen siitä, miten työsuojelua edistetään parhaiten vaikeassa liiketoimintaympäristössä. Saimme työllemme korkea-arvoista tunnustusta ja tukea tammikuussa, kun Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz teki virallisen vierailun Bilbaon tavoitteenaan tutustua perinpohjaisesti viraston kaikkeen toimintaan. Maaliskuun 31. päivänä László Andor, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioista vastaava komission jäsen, vihki uudet toimitilamme, jotka sijaitsevat Miribillan kaupunginosassa Bilbaossa. Samana päivänä allekirjoitettiin EU-OSHAn ja Espanjan kuningaskunnan välinen toimipaikkasopimus, joka varmistaa, että Bilbao pysyy toimipaikkana myös tulevaisuudessa. Kesäkuussa hyväksyttiin kauan odotettu työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys kaudelle 2014–2020. Sen strategiset tavoitteet ovat hyvin paljon EU-OSHAn keskeisten toiminta-alueiden mukaisia.

1 Muutosten ennakoiminen

Vuonna 2014 EU-OSHA julkaisi merkittävän arvioinnin, joka perustui sen uusimpaan laajamittaiseen Foresight-hankkeeseen: ”[Current and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks in the healthcare sector, including home and community care](#)” (nykyiset ja kehittymässä olevat työsuojeluriskit terveydenhoidon alalla sekä koti- ja yhteisöhoivossa). Arvioinnissa korostetaan alan kohtaamia haasteita, joita ovat esimerkiksi terveydenhoitopalvelujen kasvava kysyntä sekä pitkäaikaisen hoidon tarpeen kasvu, taitavien ja kokeneiden ammattilaisten puute ja uusia taitoja vaativan teknologian lisääntyvä käyttö.

Seuraavaa Foresight-hanketta ajatellen julkaistiin myös toinen tärkeä raportti, joka käsittelee työsuojelun alalla kehittymässä olevia suuntauksia kartoittavan tutkimuksen tuloksia (”[Scoping study for a foresight on new and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks and challenges](#)”). Kolme aihetta, joiden katsottiin voivan olla seuraavan Foresight-tutkimuksen tutkimuskohteita, olivat tieto- ja viestintätekniikan vaikutus työsuojeluun, henkilöstöhallinnon suuntauksia sekä taloudellisen kriisin vaikutus työsuojeluun.

Tärkeimpien tutkimusaiheiden määrittäminen ja asettaminen parantaa tutkimustyön koordinaatiota ja tehostaa resurssien käyttöä.

Osana työsuojelun tutkimuksen painopistealaja koskevaa pitkäaikaista hankettaan EU-OSHA laati luettelon tärkeimmistä aiheista, jotka sen [vuoden 2013 toimintakertomuksessa](#) oli määritetty, ja laati kannanottoja näistä aiheista, esimerkiksi aiheesta ”prevention by design” (ennaltaehkäisy suunnittelun kautta), tarkoituksena lisätä työsuojelun painoarvoa tutkimusyhteisössä.

2 Tietoja ja lukuja

ESENER-kyselyn toisen kierroksen, ESENER-2:n, kenttätyö saatiin päätökseen aikataulun mukaisesti vuonna 2014. Noin 50 000 haastattelua tehtiin 36 maassa, joten otoksen koko on huomattavasti suurempi kuin ensimmäisessä kyselyssä. Tuloksia koskevat raportit julkaistaan vuonna 2015. Vuonna 2014 julkaistiin [ESENER-1:n jälkikäteisarviointi](#) perusteella tehdyt suositukset, jotka sisällytettiin ESENER-2:een.

Euroopan parlamentin kokeiluhankkeen ”Turvallisempaa ja terveellisempää työtä kaikenikäisille” alustavat tulokset esiteltiin konferenssissa, joka pidettiin Euroopan parlamentissa joulukuussa 2013, ja [konferenssin asiakirjat](#) julkaistiin EU-OSHA:n verkkosivuilla tammikuussa 2014. Tulosten analysointia jatketaan vuonna 2015, ja lopullisia tuloksia käsitellään syyskuussa pidettävässä konferenssissa. Tämä aihe on niin tärkeä, että se on vuosien 2016–2017 Terveellinen työ -kampanjan teema – *Terveellisempää työtä kaikenikäisille*.

Alustava työ mikro- ja pienyritysten työntekijöiden työterveyden ja -turvallisuuden parantamiseen tähtäävässä hankkeessa saatiin päätökseen vuonna 2014. Hankkeen tavoitteena on määrittää keskeiset olosuhteet, joiden vallitessa voidaan luoda ympäristö, jossa työsuojelua voidaan parantaa huomattavasti. Kattava arviointi julkaistaan vuonna 2015.

Tammikuussa EU-OSHA järjesti Pariisissa lisääntymismyrkyllisyyteen liittyviä riskejä

käsittävän seminaarin yhdessä ANSESin kanssa (Ranskan elintarvike-, ympäristö- ja työsuojeluasioista vastaava virasto). Vuoden lopussa julkaistiin työperäistä syöpää koskeva menetelmäraportti ”[Exposure to carcinogens and work-related cancer: a review of assessment methods](#)” (Altistuminen karsinogeeneille ja työperäinen syöpä: katsaus arviointimenetelmiin). Brysselissä pidettiin syyskuussa toinen seminaari, jossa käynnistettiin laajamittainen tutkimus työperäisestä tautitaakasta. Yksi esiin tuoduista aiheista käsitteli valvonta- ja hälytysjärjestelmiä. Niillä voidaan tunnistaa sairauksia, joita ei vielä pidetä työperäisinä mutta jotka voivat muuttua sellaisiksi. Varhainen tunnistaminen lisää tietoisuutta näistä sairauksista, jolloin myös niistä kärsivät työntekijät saavat korvauksia aiempaa todennäköisemmin.

Vuonna 2014 julkaistiin kaksi tärkeää raporttia viraston työn vaikutuksista työsuojelun kustannuksiin ja hyötyihin: toukokuussa julkaistiin työtaturmista ja työssä sairastamisesta aiheutuvia kustannuksia koskeva raportti ”[Estimating the costs of accidents and ill health at work: a review of methodologies](#)”, jonka tuloksia käsiteltiin kesäkuussa järjestetyssä asiantuntijakokouksessa. Syyskuussa julkaistiin pk-yritysten työsuojelutoimien kustannushyötyanalyysia koskeva raportti ”[The business case for safety and health at work: cost-benefit analyses of interventions in small and medium-sized enterprises](#)”, joka oli erinomainen esimerkki hyvästä työsuojelusta. Myöhemmin syyskuussa järjestettiin vielä konferenssi ”[Investing in OSH: how benefits beat the costs](#)”, jossa käsiteltiin työsuojeluun sijoittamista ja sitä, että siitä koitua hyöty ylittää sen kustannukset.

3 Välineitä työsuojelun hallintaan

OiRA-ohjelmisto kehittyi vuonna 2014 suurin harppauksin: uusia työkaluja julkaistiin 47, mikä ylitti tavoitteen (35) selvästi, ja kehitteillä on vielä 30 työkalua. Vuoden aikana järjestettiin 14 seminaaria, joissa OiRAa tai tiettyjä alakohtaisia työkaluja markkinoitiin pk-yrityksille. Joulukuussa – Italian ollessa EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiona – järjestettiin konferenssi ”How to combine enterprises’ growth and competitiveness in times of crisis while promoting health and safety at work” (miten yhdistetään yritysten kasvu ja kilpailukyky taloudellisesti vaikeina aikoina ja edistetään työterveyttä ja -turvallisuutta), johon sisältyi myös OiRAa käsitellyt työpaja. Sen merkitys sai tunnustusta myös siten, että se mainittiin EU:n uudessa työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa strategiakehyksessä erikseen tärkeänä keinona, jolla autetaan pk-yrityksiä täyttämään työsuojeluun liittyvät vaatimukset.

4 Tiedottaminen

Vuosien 2014–15 Terveellinen työ – stressi hallinnassa! -kampanja käynnistettiin 7. huhtikuuta Euroopan komissiossa Brysselissä. Kampanjan verkkosivusto, jolla oli resursseja 25 kielellä, julkaistiin samana päivänä. Seuraavana päivänä pidettiin kampanjakumppaneiden kokous ja julkaistiin virallinen kampanjakumppanitarjous. Kampanjaan osallistui yli 100 kampanjakumppania, ja mukaan liittyi myös yli 30 mediakumppania, jotka auttoivat mainostamaan kampanjaa.

Ensimmäisen hyvin onnistuneen vertailevaa arviointia käsittelevän työpajan inspiroimana EU-OSHA perusti ohjausryhmän, ja vuonna 2014 järjestettiin vielä kolme tapahtumaa, joita isännöivät Heineken, LEGO ja Toyota. Vuodelle 2015 on jo suunniteltu kolme muuta yritysten isännöimää tapahtumaa.

Christa Sedlatschek, johtaja, EU-OSHA; Lászlá Andor, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioista vastaava komission jäsen; Vasilis Kegkeroglou, työ-, sosiaaliturva- ja hyvinvointiministeriön varaministeri, Kreikan EU-puheenjohtajakauden edustaja, Terveellinen työ -kampanjan aloituksen lehdistötilaisuudessa huhtikuussa 2014.

Euroopan hyvän käytännön palkinnot ovat jokaisen Terveellinen työ -kampanjan kohokohta. Ensimmäistä kertaa palkinnot olivat myös virallisten kampanjakumppaneiden haettavissa. Voittajat valittiin 50 kandidaatista, jotka tuomaristo valitsi tammikuussa 2015 pitämässään kokouksessa, ja palkintojenjakotilaisuus järjestetään huhtikuussa 2015.

Euroopan työsuojelun teemaviikko pidettiin 20.–24. lokakuuta. Viikon aikana järjestettiin satoja tapahtumia ja muuta toimintaa, joissa käsiteltiin työperäisen stressin hallintaa. Pelkästään Espanjan koordinoitikeskus järjesti yli 50 tapahtumaa, joihin lukeutui niin koulutuskursseja ja seminaareja kuin myös elokuvanäyttäntöjä ja mediatapahtumia.

EU-OSHA tukee kansallisia koordinoitikeskuksiaan kampanjoiden tukipaketin avulla ja toimittamalla runsaasti kampanjamateriaalia: vuonna 2014 jaettiin 88 720 kampanjaan liittyvää tuotetta, 476 125 julkaisua 25 kielellä, 62 infotiskiä ja 15 näyttelypakettia.

Virallisen kampanjaoppaan, lehtisen ja esitteen lisäksi vuosien 2014–2015 kampanjan keskeisiä tuotteita olivat [Napo... stressiä pukkaa](#) -video, ”[Stressin ja psykososiaalisten riskien hallinnan e-opas](#)”; työperäisen stressin kustannuksia käsitellyt erinomainen raportti ”[Calculating the cost of work-related stress and psychosocial risks](#)” ja yhdessä Eurofoundin kanssa julkaistu raportti ”[Psychosocial risks in Europe: prevalence and strategies for prevention](#)”, jossa käsitellään psykososiaalisten riskien esiintymistä ja niiden ehkäisyn strategioita Euroopassa.

Paul Lacoste, Leipzigin kansainvälisen dokumentti- ja animaatioelokuvafestivaalin (DOK Leipzig) vuoden 2014 Terveellinen työ -elokuvapalkinnon voittaja

Vuosien 2016–2017 Terveellinen työ -kampanjaa (*Terveellisempää työtä kaikenikäisille*) koskeva työ on jo aloitettu. Siinä keskitytään edistämään kestävästä työstä ja terveenä ikääntymistä. Kampanjan laajuudesta ja tavoitteista on sovittu, ja EU-OSHA:n tilauksesta on alettu kehittää verkossa olevaa e-opasta, jonka tarkoituksena on tukea yrityksiä työsuojelussa työvoiman ikääntymistä ajatellen.

EU-OSHA sponsoroi jo kuudetta vuotta Terveellinen työ -elokuvapalkintoa DOK Leipzig -dokumenttielokuvafestivaaleilla marraskuussa.

Palkinnon sai Paul Lacosten elokuva *Harvest*, jossa seurataan Etelä-Ranskassa viinirypäleitä poimivien kausityöntekijöiden ryhmää. Elokuvan katsottiin kuvaavan työn epävarmaa ja alati muuttuvaa maailmaa, ja sitä pidettiin merkittävänä myös vuosien 2014–2015 kampanjan teeman eli työperäisen stressin kannalta. Edellisvuoden voittaneeseen elokuvaan – Aly Muritiban elokuva *C(us)todians* – virasto tilasi tekstityksen 13 kielellä, ja se jaettiin koordinoitikeskuksiin.

Vuoden 2013 onnistuneen kokeilun perusteella ”Napo opettajien apuna”-aloitetta jatkettiin vuonna 2014. Verkko-opetuspaketit, jotka on suunnattu 7–11-vuotiaille alakoululaisille, sisältävät opettajille avuksi tarkoitettua materiaalia, jonka pohjalta jo pienille lapsille voidaan kertoa työturvallisuuteen ja työterveyteen liittyvistä asioista. Aloitteen arviointi aloitettiin vuonna 2014, ja sen tulokset julkaistaan vuonna 2015.

Yksi EU-OSHAn vuoden 2014 kohokohdista oli osallistuminen työsuojelun maailmankongressiin, joka järjestettiin Frankfurtissa 24.–27. elokuuta 20. kerran. Viraston infotiskillä esiteltiin OSHWikiä, OiRAa ja vuosien 2014–2015 Terveellinen työ -kampanjaa. Viraston työntekijät osallistuivat seitsemään sessioon, esimerkiksi psykososiaalisia riskejä käsittelevään symposiumiin, jonka järjestäjänä oli virasto.

Työturvallisuuden ja työterveyden XX maailmankongressi 2014, Frankfurt

5 Tiedon jakaminen verkossa

Frankfurtissa pidetyssä 20. työsuojelun maailmankongressissa julkistettu [OSHwiki](#) on ensimmäinen verkkoympäristö, johon käyttäjät voivat koota ja jossa ne voivat jakaa työsuojelua koskevaa tietoa yhdessä. Näin työsuojelun toimijoille on luotu uusi tapa verkostoitua internetissä. Artikkeleita kirjoittavat vain akkreditoituneet kirjoittajat. Näin taataan sivuston auktoriteetti ja eheys. OSHwikiin tarkoituksena on tuottaa luotettavaa tietoa kaikista keskeisistä työsuojeluaiheista, ja uusia OSHwiki-artikkeleita laaditaan koko ajan. Julkistaminen kiinnosti monia ja toi medianäkyvyyttä, ja vuonna 2014 akkreditoitiin yli 100 uutta kirjoittajaa.

6 Verkostot ja viestintä

Vuonna 2014 Terveellinen työ -kampanjaa tuettiin ensimmäistä kertaa integroidulla sosiaalisen median kampanjalla, johon sisältyi esimerkiksi nimenomaan sosiaaliseen mediaan suunniteltuja kampanjatuotteita, kuten infografiikkaa ja videoita. Ensimmäiset luvut olivat hyvin rohkaisevia: neljän ensimmäisen kuukauden aikana kampanjan julkistamisen jälkeen käyntien määrä kampanjan verkkosivustolla oli kolme kertaa suurempi kuin samalla ajanjaksolla edellisen kampanjan aikana.

Vuodenvaihteessa EU-OSHAn YouTube-

tilillä oli reilusti yli 1 000 tilaajaa, sen Facebook-sivu oli kerännyt yli 17 000 tykkäystä, sen Twitter-tilillä oli 11 500 seuraajaa, ja LinkedInissä virastolla oli 5 290 seuraajaa. Kaikki nämä luvut olivat huomattavasti suurempia kuin edellisvuonna.

Viraston uuden verkkosivuston prototyyppi esiteltiin työsuojelun 20. maailmankongressissa Frankfurtissa elokuussa. Uusi verkkosivusto on määrä julkaista vuonna 2015. Vuoden 2014 aikana julkaistiin 46 verkkotiiseriä, joilla mainostettiin julkaisuja, toimintaa ja tapahtumia. Lisäksi julkaistiin 11 ajankohtaista blogipostausta.

Kansainvälisen verkostoitumisen osalta todettakoon, että liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPAn) piiriin kuuluvien maiden tukemiseen tarkoitettun EU-OSHAn hankkeen rahoitus päättyi 30. marraskuuta 2014. Tukitoimiin sisältyi tiedon jakamista ja keskeisen materiaalin kääntämistä sekä seminaareihin ja kokouksiin matkustamiseen tarkoitettua taloudellista tukea kansallisille koordinoitikeskuksille. Lisäksi virasto antaa tukea myös parantamalla kansallisten koordinoitikeskusten profiilia esimerkiksi lähettämällä EU-OSHasta pääpuhujia IPA-maissa pidettäviin työsuojelukonferensseihin. Hankkeelle on haettu lisärahoitusta, jotta sitä voitaisiin jatkaa vuonna 2015 ja siitä eteenpäin.

Helmikuussa 2014 EU-OSHA aloitti uuden hankkeen, jota rahoitetaan Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP:n) avulla. ENP:n kautta 16:lla EU:n eteläisellä ja itäisellä naapurimaalla on mahdollisuus rakentaa parempaa suhdetta Euroopan unioniin. Osana tätä naapurimaat voivat osallistua virastojen, esimerkiksi EU-OSHAn, työhön. Virasto on luonut yhteyksiä eurooppalaisiin naapurimaihin; lukuisiin maihin on tehty vierailuja ja keskeistä materiaalia käännetään parhaillaan naapurimaiden kielille. Vuonna 2015 Bilbaossa järjestetään ENP-maiden edustajille tarkoitettuja seminaareja ja työpajoja.

MISTÄ EU:N JULKAISUJA SAA?

Maksuttomat julkaisut:

- yksi kappale:
EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>)
- enemmän kuin yksi kappale tai julisteet/kartat:
Euroopan unionin edustustoista (http://ec.europa.eu/represent_en.htm),
muissa kuin EU-maissa sijaitsevista lähetystöistä
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm), ottamalla yhteyttä Europa Direct -
palveluun (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) tai soittamalla 00 800 6 7 8 9 10
11 (maksuton numero koko EU:n alueella) (*).

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Maksulliset julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>).

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA)

tehtävänä on turvallisuuden, terveyden sekä tuottavuuden lisääminen Euroopan työpaikoilla. Virasto tutkii, kehittää ja jakaa luotettavaa, tasapuolista ja puolueetonta työsuojelutietoa sekä järjestää Euroopan laajuisia valituskampanjoita. Virasto on Euroopan unionin vuonna 1994 perustama, ja sen toimipaikka on Bilbaossa Espanjassa. Se kokoaa yhteen Euroopan komission, jäsenvaltioiden hallitusten ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen edustajia sekä EU:n kunkin jäsenvaltion ja muiden maiden johtavia asiantuntijoita.

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

12 Santiago de Compostela,
E-48003 Bilbao, Espanja
Puhelin +34 944358400
Faksi (+34) 944358401
Sähköpostiosoite: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>